

AKDENİZ PARLAMENTER ASAMBLESİ

İkinci Komite

C-II/PAM/DR-pre

12 Mart 2007

“KARŞILIKLI YARAR İLKESİNE UYGUN OLARAK GÖÇ AKIŞLARI İLE EŞGÜDÜMLÜ KALKINMANIN ORGANİZE EDİLMESİ”

Murat YILDIRIM

Akdeniz Parlamenter Asamblesi

Türk Delegasyonu Üyesi

Maryse BERGÉ-LAVIGNE

Akdeniz Parlamenter Asamblesi

Fransız Delegasyonu Üyesi

KARAR

(1) Akdeniz bölgesinde nüfus ve ekonomik eşitsizlikler, çatışmalar, siyasi istikrarsızlıklar ve çevre faktörleri ve insani felaketlerin tetiklediği göçlerin temel nedenlerinin yoksulluk ve az gelişmişlik olduğunun bilincindeyiz,

(2) Kapsamlı bir şekilde göçlerin daha iyi bir şekilde yönetilmesi için karşılıklı ortaklık isteğinin hususunda işbirliğinde bulunma gereksinimini vurguluyoruz,

(3) Göçmenlerin haklarının etkin bir şekilde korunmasının göç yönetiminin en önde gelen unsurlarından birisi olduğu ve yasadışı ve düzensiz göçü düzenleyici araçların insan haklarını zayıflatmayacağına bilincindeyiz,

(4) Yasadışı ve düzensiz göçün yalnızca güvenlik mülahazalarıyla ifade edilemeyeceğinin ve daha geniş bir çerçevede, kalkınma stratejileri kapsamında ve *refahın paylaşılması şeklinde* ele alınması gerektiğinin bilincindeyiz,

(5) Yasadışı ve düzensiz göçün önlenmesi ve denetiminin işbirliği yapılarak ve kapsamlı bir şekilde güçlendirilmesi gerektiği ve bütün Avrupa Birliği ve Akdeniz ülkelerinin bütünüyle işbirliği yapmalarının görevleri olduğunu bir kez daha teyit ediyoruz,

(6) İyi bir şekilde yönetilen göç kaynak, transit ve hedef ülkeler arasındaki bağların yakınlaşmasına katkıda bulunabileceği, mevcut ve gelecekteki işçi gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olacağı ve bütün ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunacağı hususlarında mutabıkız,

(7) İyi bir şekilde yönetilen göç akışları hem Avrupa Birliği hem de Akdeniz ülkelerinin yararına olduğu ve yakın işbirliğinin Milenyum Kalkınma Hedefleri ve Göçe Küresel Yaklaşım ile Afrika ve Akdeniz üzerine odaklanan öncelikli eylemlerin gerçekleştirilmesine yardımcı olacağı hususlarında mutabıkız,

(8) Avrupa Birliği ve Akdeniz ülkeleri arasında sürdürülebilir eşgüdümlü kalkınma politikalarının yoksulluk ve az gelişmişliğin hafifletilmesine yardımcı olabileceğini göz önünde bulunduruyoruz,

(9) *Akdeniz ülkelerinin paradan ziyade projeye gereksinim duyduklarını, mali araçların mevcut olduğunu, ancak bunların daha etkin ve şeffaf bir şekilde kullanılmaları gerektiği hususlarında mutabıkız,*

(10) *Avrupa Birliği ülkelerinden Akdeniz ülkelerine doğru finansal transferlerin önemli olduğu ve söz konusu ülkelerde mikro kredi programları, küçük ölçekteki işler ve sosyal konut finansmanına kanalize edilebileceğinin bilincindeyiz,*

1. *Medyanın, Akdeniz ülkeleri arasında kültür ve ekonomiye ilişkin enformasyonun yayılmasında önemli bir rolü olduğuna vakıfız.*

2. Göçlerin daha iyi bir şekilde yönetilmesini teminen kaynak, transit ve hedef ülkeler arasında kapsamlı, bütünsel dengeli, sorumluluk ve işbirliğini paylaşan bir anlamda ortaklık yaklaşımına gereksinim duyulduğunu kabul ediyoruz.

3. Avrupa Birliği ve Akdeniz ülkeleri arasındaki bir ortaklığın karşılıklı tehlikelerin ve herkesin yararına olan tepkilerle birlikte algılandığı bir ortamda kararlaştırılan pek çok geniş politika hedeflerinden ve somut önlemler konusundaki fikirleri paylaşıyoruz.

4. Ortak hedeflerimize ek olarak, göç olgusu ve eşgüdüm hedeflerini gerçekleştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel girişimlerle aynı çizgide işbirliği için aşağıda belirtilen önemli alanlarda mutabık kaldık:

- (a) Akdeniz’de yasadışı ve düzensiz göçe karşı bölgedeki devletlerarasındaki girişimler kapsamında sorumluluk ve külfet paylaşımının teşvik edilmesinde işbirliği için ikili ve çok taraflı eylemde bulunulması gerekmektedir.
- (b) Avrupa Birliği-Afrika Birliği, Avrupa Komşuluk Politikası, EUROMED, 5+5 Diyalogu ve Akdeniz Transit Göç Diyalogu (MTM) işbirliği çerçevesinde Akdeniz’deki farklı göç yolları ile ilgili mevcut resmi ve gayri resmi girişimler ve devletlerarası diyalogların güçlendirilmesine gereksinim duyulmakta, *yapısal reform gerektirenlerden ziyade sosyal ve çevresel standartları göz önünde bulunduran girişimler tercih edilmelidir.*
- (c) Göç yönetiminin kapasite oluşturma programlarıyla, uygun teknik ve siyasi izleme planlarıyla güçlendirilmesi yeni politika çerçevelerinin uygulanması için tasarlanması.
- (d) Akdeniz ülkelerinde (ICMPD, FRONTEX ve EUROPOL’e ek olarak) kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi ortak girişimlerin başarılı bir şekilde uygulamaya konulmasında önkoşul olarak gereklidir.

- (e) Avrupa Birliği'nin Ge Kresel Yaklaşımı: Afrika ve Akdeniz'e yoğunlaşmış öncelikli eylemler başlığında belirlenen şekilde g sorunuyla mcadele konusunda uyumlu bir yöntem geliştirilmesi.
- (f) Avrupa – Akdeniz bölgesinde, göçmenlerin (sağlık, eğitim vb) sosyal haklarını koruyan somut entegrasyon önlemlerinin bir sonucu olarak karşılıklı yarar gözeten işçi g programları gibi planlı yasal g kanallarının oluşturulması.
- (g) Yasal güç ya da istihdam imkanları konusunda olası göçmenlere yönelik bilgilendirme kampanyalarının yürütülmesi ve işbirliği yapılması.
- (h) Diaspora ağları ile diaspora örgütlerinin kapasite oluşturma çalışmalarının desteklenmesi.
- (i) Gönderilen para havalelerinin kolaylaştırılması ve masraf olarak alınan bedellerin azaltılması.
- (j) Ulusal işçi g politikalarında vurgulanan g politikaları ile eşgüdüm arasında açık bağlar oluşturulması.
- (k) *Bütün tarafların çıkarlarını dikkate alan mikro ekonomik girişimlerin başlatılmasına yardımcı olunması.*
- (l) *Belirli bir mekana bağımlı kılınamayan yerel “know-how” kullanan yerel işlerin oluşturulmasının teşvik edilmesi.*
- (m) *El becerileri, tarım, sanayi gibi çeşitli alanlarda staj ve değişim organizasyonları yaparak profesyonel gençlik eğitiminin desteklenmesi.*
- (n) *Güçlü katma değeri olan ürünlerin pazarlanması ve bunların daha da geliştirilmesi. Bu amaçla, sosyal standartları ve sürdürülebilir kalkınmayı dikkate alan bir üretim belirleyen bütün Akdeniz lkeleri için ortak “Kalite Berati” oluşturulması.*
- (o) *Rekabetten ziyade işbirliği yapacak gıda işleme sanayisi için kooperatif ağları oluşturulmasının teşvik edilmesi.*
- (p) *Bütün Akdeniz lkeleri için ortak lleri paylaşan ürünler için “Akdeniz Denizi lkesi” etiketinin oluşturulması.*
- (q) *Belli başlı Akdeniz kentlerinde Akdeniz rnleri, el sanatları, ‘know-how’ uluslar arası fuarların düzenlenmesi.*
- (r) *Tarım ve balıkçılık konusunda Avrupa-Akdeniz ortaklığı ile btnleşilebilmesi için makro ekonomik düzeyde tavır alınması.*

- (s) *Bütün Akdeniz ülkelerinde ortak bir Akdeniz televizyon ağıının oluşturulması.*
- (t) *Kalkınma projelerinin finansmanına yardımcı olacak, ve tasarrufları harekete geçirecek Akdeniz Yatırım Bankası oluşturulması, mütevazî ve hırslı olma.*

MA/21.3.2007

AKDENİZ PARLAMENTER ASAMBLESİ
İkinci Komite

C-II/PAM/R-pre
12 Mart 2007

“KARŞILIKLI YARAR İLKESİNE UYGUN OLARAK GÖÇ AKIŞLARI

İLE EŞGÜDÜMLÜ KALKINMANIN ORGANİZE EDİLMESİ

Murat YILDIRIM
Member of Turkish Delegation
to Parliamentary Assembly of
Mediterranean

Maryse BERGÉ-LAVIGNE
Member of French Delegation to
Parliamentary Assembly of
Mediterranean

R A P O R **(T A S L A K)**

Referans Belgesi

- Akdeniz daima tarih boyunca göç hareketlerinin dönüm noktasında bulunmuştur. Günümüzde Doğudan (Yakın Doğu) Batıya (Avrupa) ve Güneyden (Afrika) ve Kuzeye (Avrupa) Akdeniz yoluyla yasadışı göç akışları benzeri görülmemiş düzeye ulaşmıştır.
- *Bu arada, doğudaki çatışmalar, terörizm ve uyuşturucu kaçakçılığına karşı savaş ve Avrupa Ekonomik Alanının hazırlanması nedeniyle Akdeniz Havzası dünyanın diğer ekonomik kanallarıyla karşılaştırıldığında dışlanmış görünmektedir. Komşu ülkelerle aralarındaki eşitsizlikler, yetersiz hava ve deniz yolları ve vize sorunları nedeniyle Akdeniz bir mübadele sahasından ziyade bir sınır oluşturmaktadır.*
- Ekonomik sıkıntılar, *sınır ülkeleri ile* kaynak ülkelerdeki yüksek nüfus artı oranları *arasındaki ekonomik gelişme farklılığı* genel olarak Akdeniz bölgesinde yasadışı göçü harekete geçiren ana etmenleri oluşturmaktadır.
- *Belki de yoksulluğun, fetih ya da çatışmaların bir sonucu olarak göçler bazen mutlu, ancak çoğunlukla Akdeniz Havzasının dramatik tarihinde daima önemli bir rol oynamıştır. İkinci Dünya Savaşı'nın ardından harap olan Avrupa Güneydeki ülkelerden gelen göçmenlerin katkılarıyla ekonomisini büyük ölçüde onarmıştır. Son zamanlarda, Avrupa giderek artan işsizlik ve şirketlerin başka mekanlara taşınmaları nedeniyle daha az göçmen kabul etmeye başlamıştır. Bununla beraber, Sahra Altı Afrika'dan Avrupa ülkelerine aşırı partileri besleyen, endişe ve düşmanlığı kışkırtan yeni göç akımları ortaya çıkmıştır. Günümüzde, yasadışı göç ile başa çıkmak üzere Avrupa ülkeleri gelen göçmenleri seçme eğiliminde olan ve aynı zamanda sınır dışı etme ve bazen daha elverişli bir konuma getiren yani bunu yasalar içine alan yeni yasaları yürürlüğe koymaktadır.*
- Yasadışı göçle mücadele edilmesi sadece güvenlik önlemleri almak değildir ve aynı zamanda ilgili taraflar arasında diyalog başlatılması ve kazan-kazan çözümleri bulunması hususunda görüşler ileri sürerek bu olgunun köklerine inerek nedenlerini anlamaya çalışmaktır.

- Yasadışı göçle baş edebilmenin en uygun yöntemi yasal ve belirli kurallarla düzenlenmiş göç kanallarının açılmasıdır. Yasal göç için daha kolay bir şekilde erişilebilir ve düzenli göç kanalları ve ikili mekanizmaların oluşturulması gerekmektedir. Bu tür önlemlerin yanında göçmen haklarına saygı gösterilmesini güvence altına alan davranışlar gerekmektedir.
- Kaynak, transit ve hedef ülkeler arasındaki düzenlenmiş göç ve yakın bağlarla birlikte onların endişelerini ve çıkarlarının karşılıklı olarak anlaşılması Akdenizdeki bütün ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunabilir. Bu çerçevede, aynı göç hattında yer alan ülkelerle yakın işbirliğini amaçlayan “küme yaklaşımı” yararlı olabilecektir.
- “Sorumluluk ve külfet paylaşımı” Akdenizli ortaklar arasında göç konusunda etkili olan asli ilkedir.
- İstihdam, kalkınma, sağlık, sosyal konular ve entegrasyon, eğitim, insan hakları, barış ve istikrar, adalet, güvenlik ve diğer hususlarda doğrudan ya da dolaylı etki olan geniş açılımlı politikaları beraberinde getirmesi nedeniyle göç akınlarına yaklaşım kapsamlı olmalıdır.
- Göç akınlarının temel nedenlerini anlamak önemlidir. Bu bağlamda, göç politikaları güvenilir veri ve kapsamlı araştırmalara dayanılarak düzenlenmelidir.
- Kapasite oluşturma programları, bilgi aktarımı ile enformasyon ve deneyim mübadelesi yoluyla göç yönetişiminin güçlendirilmesi göç konusundaki yetki makamlara göç akınlarının düzenlenmesi ve yönetimine yardımcı olmakta, iyi yönetim ve kalkınmaya katkıda bulunmaktadır.
- Akdenizde öncelik düzenlemesi, Milenyum Kalkınma Hedefleri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Yüksek Düzey Göç ve Kalkınma Diyalogu ile AB Küresel Göç Yaklaşımı: Afrika ve Akdenize odaklanan öncelik eylemleri sonuçlarını göz önünde bulunduracaktır.
- Mevcut bölgesel resmi ve gayri resmi girişimler ve AB-Afrika Birliği işbirliği, Avrupa Komşuluk Politikası çerçevesi, EUROMED, 5+5 Diyalog ve Akdeniz Transit Göç Diyalogu (MTM) kapsamında Akdenizdeki farklı göç yollarına ilişkin devletlerarası diyalog sürdürülmesi ve daha da artırılması gereken oldukça önemli kanallardır.
- *Bununla birlikte, Akdeniz ülkeleri arasındaki (Barselona Süreci, Avrupa-Akdeniz ortaklığı, Birleşmiş Milletler Akdeniz Eylem Planı...) MEDA programı (özelleştirmeler, kurumsal reformlar, liberalizasyon...) gibi derin yapısal reformlar yapılmasını gerekli kılan mevcut ortaklık programları sorgulanmalı ve yararları sınanmalıdır.*

- “Sorumluluk ve külfet paylaşımı” yaklaşımını destekleyen sürdürülebilir geri dönüş ve geri kabul politikalarının geliştirilmesi başarılı bir gç işbirliğine katkıda bulunur.

- Arzuladıkları hedefin kapısına sıkışan yasadışı göçmenler transit ülkelerde zor durumda kalarak, söz konusu ülkelerin idari ve mali gçlerinde aşırı bir gerilime neden olmaktadır. Transit lkeler gç akınlarından kaynaklanan yükün getirdiği sorunların czmnde yalnız bırakılmamalıdırlar.

MA/21.3.2007